

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาในเขตคุณภาพกบินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป ตามขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในเขตคุณภาพกบินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปราจีนบุรี เขต 2 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เทียบตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 97 เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามความถี่เห็นความแนวทางและกรอบแนวคิดของ Marquardt ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป จำนวน 40 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับเรียงตามลำดับจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด สถิติที่ใช้ใน ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .50 - .97 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .97 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Window สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาในเขตคุณภาพ กบินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จะวิเคราะห์ 4 งาน เมื่อพิจารณา พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ การบริหารวิชาการ และบริหารงานบุคคล เมื่อพิจารณาแต่ละงาน พบว่า

1.1 กลุ่มงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง เรียงตามอันดับคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรกได้แก่ การมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรในการให้ความรู้แก่นักเรียน การมีส่วนร่วมส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอน

อย่างสม่ำเสมอ และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

1.2 กลุ่มงานบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง เรียงตามอันดับคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่การมีส่วนร่วม จัดหางบประมาณสนับสนุนสถานศึกษาโดยระดมจากประชาชน การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ ควบคุมการก่อสร้างของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณ ในสถานศึกษา

1.3 กลุ่มงานบริหารบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง เรียงตามอันดับคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรกได้แก่ การมีส่วนร่วม วางแผนการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา การร่วมให้ข้อเสนอแนะในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบุคลากรให้ ปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา

1.4 กลุ่มงานบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากและระดับปานกลางเรียงตามอันดับคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรกได้แก่ การมีส่วนร่วมระดม ความร่วมมือในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษารวมทั้งการจัดหาทุนการศึกษาให้สถานศึกษา การมีส่วนร่วมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และร่วมแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของ นักเรียนในสถานศึกษา และการให้คำปรึกษา แนะนำและสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนา สถานศึกษา

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า กรรมการสถานศึกษาขนาดเล็กมีส่วนร่วมในการบริหารงานใน สถานศึกษา มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง ส่วนสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร สถานศึกษาในเขตคุณภาพกบินทร์ 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มีสาระที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาใน ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ ไม่ค่อยมีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีภาระหน้าที่

อื่นซึ่งอาจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 70 ของจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาระหน้าที่งานประจำ และไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา และมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสายพิน เชื้อชูชาติ (2541) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า คณะกรรมการศึกษาไม่มีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมต้องประกอบอาชีพ มีงานประจำ นอกจากนี้คณะกรรมการสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองยศ พจนนุสิทธิ์ (2541) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา เนื่องมาจากการอบรมพัฒนาตนเองน้อย พื้นฐานการศึกษาต่ำ และไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า

1.1 การบริหารทั่วไป พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาในเขตคุณภาพภบิรินทร์ 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับที่ หนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารทั่วไปมีการปฏิบัติงานที่ในบางงานต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหน้าที่ ของโรงเรียนและผู้บริหารที่ต้องปฏิบัติ ทั้งเป็นงานภายในและงานที่ติดต่อกับบุคคลและหน่วยงานนอก ซึ่งได้แก่ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งเป็นภารกิจงานที่จำเป็นต้องมีความรู้และต้องใช้เวลาในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษามีเวลาใกล้ชิดและเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนสอดคล้องกับแนวคิดของ อคิน รพีพัฒน์ (2527, หน้า 150-154) ซึ่งได้เสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วมจากประสบการณ์ภาคสนามในประเทศไทยว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมและการวางแผนการดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่ขาดไม่ได้ หากเจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาต้องการแต่ผลการพัฒนาให้เสร็จสิ้นโดยฉับไว ก็จะต้องดำเนินการวางแผนด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนจะช่วยให้ชุมชนเข้าใจปัญหาของตนเองและสามารถวางแผนได้ด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วม 3 อันดับแรกได้แก่ การมีส่วนร่วมระดมความร่วมมือในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษารวมทั้งการจัดหาทุนการศึกษาให้สถานศึกษา การมีส่วนร่วมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และร่วมแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนในสถานศึกษา และการให้คำปรึกษา แนะนำและสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งมีความเข้าใจปัญหาความยากจนความขาดแคลน

ของนักเรียนและเพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษา จึงให้ความร่วมมือในการระดมจัดหาทุนการศึกษา สำหรับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนอม สุขสง่าเจริญ (2526, หน้า 104) ได้ศึกษา บทบาทของกรรมการศึกษาต้องการพัฒนาโรงเรียนประชาบาล พบว่า กรรมการศึกษามีการแสวง ความช่วยเหลือและความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงานและราชการในการจัดการศึกษา จัดหา วัสดุอุปกรณ์ จัดหาทุนการศึกษา พัฒนาอาคารสถานที่ปรับปรุงบริเวณโรงเรียนให้สามารถเอื้อต่อ การเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ในระดับคึนนักเรียนมีคุณภาพ

1.2 การบริหารงบประมาณ พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาในเขตคุณภาพกบินทร์ 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับที่สอง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วม 3 อันดับแรกได้แก่ การมีส่วนร่วมจัดหางบประมาณสนับสนุนสถานศึกษา โดยระดมจากประชาชน การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการควบคุมการก่อสร้างของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณในสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการศึกษา พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้ การตรวจรับพัสดุจะต้องมีผู้แทนของชุมชนเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและต้องการที่จะตรวจสอบ ในการจัดซื้อจัดจ้าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นว่าการบริหารงบประมาณ เป็นเรื่องของการบริหารภายในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่สนับสนุน ความช่วยเหลือ คอยกำกับติดตาม อีกทั้งงบประมาณต่าง ๆ ที่รัฐจัดให้ก็กำหนดวิธีการและสัดส่วน ของค่าใช้จ่ายไว้แล้ว และสนับสนุนงบประมาณในกรณีงบประมาณไม่เพียงพอ สอดคล้องกับ แนวคิดของ ชีระ รุญเจริญ (2536, หน้า 63-65) กล่าวว่าคณะกรรมการโรงเรียนต้องเข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการบริหารด้านการเงินและงบประมาณ เป็นต้นว่าการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะแนวทาง การสนับสนุนให้ได้มาซึ่งทรัพยากรทางการบริหารการศึกษา เป็นต้นว่า เงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ

1.3 การบริหารวิชาการ พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาในเขตคุณภาพกบินทร์ 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปราจีนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับ มากปานกลาง ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นลำดับที่สาม พบว่า การมีส่วนร่วม 3 อันดับแรกได้แก่ การมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรในการให้ความรู้แก่นักเรียน การมีส่วนร่วมส่งเสริม ให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ใน ชุมชนและนักเรียนส่วนใหญ่ก็เป็นลูกหลานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยจึงเป็น เหตุผลของการมีส่วนร่วมนี้เพื่อที่จะพัฒนาสถานศึกษาในชุมชนและพัฒนาความรู้ของบุคลากร

ให้มีมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนจะช่วยให้ชุมชนเข้าใจปัญหาของตนเอง และสามารถวางแผนได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายพิน เชื้อชูชาติ (2541, หน้า 72) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า คณะกรรมการศึกษาส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การบริหารวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษา ได้กำหนดแนวดำเนินการไว้อย่างชัดเจนและมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่เกิดจากความต้องการของชุมชน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540, หน้า 224-226) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ในโรงเรียน ประถมศึกษา ในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนที่มีชื่อเสียง ประสบความสำเร็จ ทางงานวิชาการ ได้รับความสนับสนุนจากชุมชนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ อเมนู เทคา (Amenu-Tekaa, 1979 อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2537, หน้า 185) ได้ศึกษาทัศนะของชาวอินเดีย ใน ประเทศเคนาดาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษา ประสบความสำเร็จในชุมชนที่มีประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการศึกษาที่ ตอบสนองความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนต่าง ๆ เมื่อประชาชน มีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง การจัดการศึกษาก็จะประสบผลสำเร็จ

1.4 การบริหารงานบุคคล พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาในเขตคุณภาพกบินทร์ 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปราจีนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับ มากปานกลาง ค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วม 3 อันดับแรกได้แก่ การมีส่วนร่วมวางแผนการพัฒนามูลสารของสถานศึกษา การร่วมให้ข้อเสนอแนะในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษาตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นความสำคัญของบุคลากรในสถานศึกษาน้อยกว่า งานด้านอื่น เพราะบุคลากรเป็นมีหน่วยงานต้นสังกัดคอยจัดสรร และก็ไม่ทราบถึงการที่จะต้องให้ การสนับสนุน เหล่าวิทยากรท้องถิ่นต่าง ๆ อาจเห็นว่าโรงเรียนเป็นผู้คัดเลือกอยู่แล้วจึงไม่ได้ใส่ใจ บุคคลสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาสำเร็จไปด้วยดีสอดคล้องกับ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 17) กล่าวว่าจุดเน้นของการพัฒนาเพื่อการปฏิรูป การศึกษาจะสำเร็จได้โรงเรียนต้องได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนอย่างเข้มแข็ง โดยเฉพาะ คณะกรรมการ โรงเรียนถือว่าเป็นคณะบุคคลของท้องถิ่นที่มีความสำคัญมากเพราะจะเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาโรงเรียนในทุก ๆ ด้านให้ประสบผลสำเร็จตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด

ประสิทธิผลสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน ทั้งนี้อาจเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีส่วนในการวางแผนและมีข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรในสถานศึกษาถึงความรู้ความสามารถ มีความถนัดในด้านต่าง ๆ ของบุคลากร เนื่องจากบุคลากรอยู่ในสถานศึกษาหรือย้ายเข้ามาใหม่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาที่เข้ามามีส่วนร่วมเสนอแนะในการจัดบุคลากรปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวความคิดของ เดิม แยม์เสมอ (2525, หน้า 1) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการศึกษาว่า กรรมการศึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ แก่ โรงเรียนในการบริหารงาน

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาในเขตคุณภาพภคินทร์ 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 4 งาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กมีการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยรวม แตกต่างกับสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขนาดเล็กกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 9 คน ตามข้อ 2 แห่งกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเสนอแนะประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนซึ่งสถานที่ตั้งสถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ซึ่งตั้งอยู่ในชนบท จะเกิดความสัมพันธ์กันมาก ใกล้ชิดร่วมแรงร่วมใจ ส่วนสถานศึกษาขนาดกลางและใหญ่ เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 ด้วยซึ่งอาจตั้งอยู่ในชุมชนใหญ่และมีบุคลากรมาก การให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าไปมีส่วนร่วมจึงมีน้อย ทำให้มีการบริหารงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับ อรรถพร ผดุงศักดิ์ชัยกุล (2547, หน้า 63) พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทราด้านการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ ขรรจบ แก่นสาร (2545, หน้า 84) พบว่าการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยองโดยภาพรวมโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกล่าวว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนครู อัตราส่วนต่อนักเรียนน้อยอยู่แล้ว ดังนั้นการตัดสินใจผู้บริหารจึงให้โอกาส

ครูมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่ มีจำนวนครูมากกว่าจึงแบ่งการปฏิบัติหน้าที่โดยชัดเจนดังนั้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กจะอยู่ในระดับมากกว่า สอดคล้องกับ เพ็ญภัทร สุวรรณโชติ (2546) กล่าวว่า การเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมจำแนกจำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน ขนาดของสถานศึกษามีส่วนสำคัญที่จะให้องค์กรนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จได้มากหรือน้อยจึงทำให้ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา เขตคุณภาพกบินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา เขตคุณภาพกบินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มีข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ จากตารางที่ 4 สถานศึกษาควรพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ การมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตร การมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดเกณฑ์ มาตรฐาน คุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย
2. ด้านการบริหารงบประมาณ จากตารางที่ 5 สถานศึกษาควรพัฒนาการมีส่วนร่วมในข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ การมีส่วนร่วมรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินทางราชการของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมจัดทำแผนการใช้เงินงบประมาณของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมเสนอแนะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานการเงินพัสดุ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล จากตารางที่ 6 สถานศึกษาควรพัฒนาการมีส่วนร่วมในข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ การมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความต้องการของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบ ข้อมูลบุคลากรของสถานศึกษา
4. ด้านการบริหารทั่วไป จากตารางที่ 7 สถานศึกษาควรพัฒนาการมีส่วนร่วมในข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ การให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงานระหว่างสถานศึกษา

ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาทางด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน

5. ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาเห็นความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้มีการประสานงานและติดตามแจ้งผลการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ได้รับทราบ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยปัญหาของการมีส่วนร่วมในการบริหารทั่วไป ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาในเขตคุณภาพภคินทร์ 7 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปราณบุรี เขต 2

2. ควรศึกษาวิจัยสาเหตุและปัญหาที่เป็นอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ